

Iskustva u primjeni krvnih pripravka u onkologiji

Experiences in the use of blood product in oncology

Kristina Crljenjak, med. sestra;

Maja Uroić, bacc. med. techn.;

Andreja Dokša, med. sestra

Klinički bolnički centar Zagreb, Klinika za onkologiju, Kišpatičeva ul. 12, 10 000 Zagreb, Hrvatska

U onkoloških bolesnika transfuzijsko je liječenje često indicirano. U središtu je pažnje medicinske sestre/tehničara bolesnik i u kliničkoj praksi često krvni pripravak. Transfuzijsko liječenje složeni je postupak koji sadržava manji i/ili veći broj složenih postupaka. Potrebno je naglasiti da krvnim pripravcima može rukovati medicinska sestra/tehničar koja je usvojila odgovarajuća znanja, tj. ima završeni odgovarajući stupanj edukacije. Probleme u liječenju nije moguće unaprijed riješiti, te se u rješavanju istih javlja potreba provođenja trajne edukacije zbog poboljšanja krajnjih ishoda liječenja. U primjeni postupaka liječenja transfuzijske medicine nije dopuštena pogreška koju uzrokuje ljudski čimbenik.

Indikacije za transfuziju krvi jesu: održavanje cirkulirajućeg volumena krvi, korekcija poremećaja hemostaze, povećanje prijenosa kisika, imunološki poremećaji. Nastanak anemije u onkološkog bolesnika najčešće je multifaktorijalno uzrokovana. Kod uporabe agresivnih protokola liječenja u onkoloških bolesnika, rizik od nastanka anemije značajno raste, te uzrokuje brojne smetnje koje uzrokuju patološko funkcioniranje organskih sustava i bolesnika u cjelini s posljedicom smanjenja stupnja kvalitete života i preživljavanja bolesnika.

Prije provedbe transfuzijskog liječenja, osim iznimno u vitalnim situacijama, liječnik ima obvezu informirati bolesnika o mogućim negativnim posljedicama transfuzijskog liječenja, te prednostima i mogućim rizicima, te zatražiti bolesnikov pismeni pristanak za provođenje indicirane terapije. Bolesniku se mora ponuditi i alternativna metoda liječenja, primjerice upotreba autologne krvi.

Medicinska sestra/tehničar obavlja predpripremne postupke, ali i neposrednu pripremu bolesnika za primjenu transfuzije. Odgovarajuća uporaba metoda liječenja omogućava prepoznavanje nastanka ranih i kasnih komplikacija liječenja uporabom transfuzije, te postavlja jasne smjernice za pravodobno i pravilno postupanje u slučaju pojave komplikacija.

Pojava komplikacije uzrokuje bitno pogoršanje zdravstvenog stanja bolesnika, produljuje tijek liječenja te negativno utječe na krajnje ishode liječenja. Ljudski faktor kao i smanjenje stupnja izvršavanja svakodnevnih stručnih postupaka potrebno je svesti na minimum, i to posebice zbog povećanja sigurnosti bolesnika i poboljšanja krajnjih ishoda liječenja onkoloških bolesnika.

Ključne riječi: transfuzija krvi • tehnika transfuzije • komplikacije • onkološki bolesnik

Keywords: blood transfusion • transfusion technique • complications • oncologic patient